

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 245 К/1
Дата 11.06.2021

ЦЕНТРАЛЕН ИЗРАИЛТЯНСКИ ДУХОВЕН СЪВЕТ • CENTRAL ISRAELITE RELIGIOUS COUNCIL

Изх. № 38 / 08.06.2021г.

СТАНОВИЩЕ

гр. София 07.06.2021 г.

Религиозна общност на евреите в България – Централен Израилтянски духовен съвет, в състав:

Председател :
Зам.-председатели:

София Коенова
Роберт Джераси
Виктор Видас

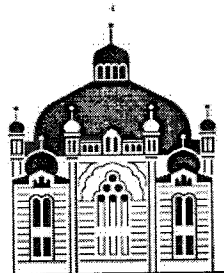
разгледа постъпилото писмо с изх. №1111КЦ/29.04.2021г. на Конституционния съд на Република България (КСРБ), с което е отправена покана до РОЕБ-ЦИДС в тридесет дневен срок от получаването, да представи писмено становище, във връзка с Определение № 2 от 29.04.2021 г. по конституционно дело № 6 от 2021 г. за тълкуване на понятието „пол“ спрямо религиозните норми на израилтянското вероизповедание.

Резюме:

Конституционният съд на Република България е образувал дело по искане от Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд на Република България за тълкуване на чл. 4, ал. 3, чл. 5, ал. 1, 2, 4, чл. 6, ал. 2, чл. 14, чл. 13, ал. 3, чл. 32, ал. 1, чл. 46 и чл. 47 от Конституцията на Република България и за установяване дали съответства на чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и на чл. 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз понятието „пол“, възприето от Конституцията, по следните въпроси:

1. Какво е обяснението на понятието „пол“, възприето от Конституцията, и има ли то самостоятелно психологическо и/ или социално изражение, различно от биологичното?

2. Как е решен на конституционно ниво въпросът за баланса между понятието „пол“, възприето от върховния закон, и правото на личен живот по чл. 32, ал. 1 от Конституцията в аспекта на възможността държавните органи на Република България да зачетат последиците от личната идентификация на български гражданин, който се е самоопределил към пол, различен от биологичния?

ЦЕНТРАЛЕН ИЗРАИЛТЯНСКИ ДУХОВЕН СЪВЕТ • CENTRAL ISRAELITE RELIGIOUS COUNCIL

3. Признават ли чл. 5, ал. 4, а и чл. 4, ал. 3 от Конституцията на Република България предимство на чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (КЗПЧОС, ратифицирана със закон - ДВ, бр. 66 от 1992 г., обн. ДВ, бр. 80 от 1992 г., изм. бр. 137 от 1998 г., попр. бр. 97 от 1999 г. и бр. 38 от 2010 г.) и на чл. 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз пред обяснението на понятието „пол“, възприето от Конституцията на Република България, както и препис от определението на съда от 29 април 2021 г. по конституционно дело № 6/2021 г.

Съгласно Определение № 2 от 29 април 2021 г. на Конституционния съд на Република България, съдът е приел искането за допустимо по отношение на първия въпрос, тъй като Конституцията не дава изрично пряк отговор на поставеното с него тълкувателно питане, а това е обусловило различни тълкувания и колебания в правораздавателната практика (според определения по допустимост от 22.01.2004 г. по к.д. № 1 от 2004 г., от 16.11.2004 г. по к.д. № 9 от 2004 г. и от 08.10.2019 г. по к.д. № 11 от 2019 г., отсъствието на изрична правна уредба в Конституцията обуславя допустимост на поставения за тълкуване въпрос).

В определението е отразено, че в контекста на наложилата се нееднаква практика относно допустимостта и предпоставките за уважаване на подадена пред съд молба за промяна на вписаните в актовете за гражданско състояние данни на лице на основание неговата транссексуалност, този проблем се свежда не до признаване или отричане на правото на лицето да се самоопределя полово по един или по друг начин, а единствено до обвързаността на държавата да зачете самоопределянето му към пол, различен от биологичния. Поради това Конституционният съд приема, че тълкувателният въпрос, който ангажира упражняването на неговото правомощие по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията, има следното съдържание: **Как следва да се разбира понятието „пол“, използвано в Конституцията, и има ли то смисъл, различен от биологичен пол?**

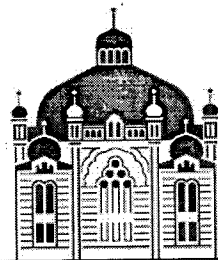
Предвид направеното искане от Конституционния съд на Република България, изразяваме следното становище:

Уважаеми проф. Велчев,

Настоящото становище е изготвено съобразно изискванията на сефарадската ортодоксална еврейска традиция, записана и тълкувана през вековете на страниците на Вавилонския Талмуд, „Шулхан Арух“ на раби Йосиф Каро и „Мишне Тора“ на раби Моше бен Маймон (РАМБАМ). Тя има отношение и разглежда само хора с еврейски произход, приемащи израилтянска вяра.

По отношение на разглеждания въпрос за ролята на понятието „пол“ и личната свобода на избор трябва да се има предвид следните особености:

1. В еврейската традиция има ясно разбиране за разлика между отделните полове – техните отговорности, права и задължения. Всеки човек носи тези права и задължения спрямо своя биологичен пол при раждане¹.

ЦЕНТРАЛЕН ИЗРАИЛТЯНСКИ ДУХОВЕН СЪВЕТ * CENTRAL ISRAELITE RELIGIOUS COUNCIL

2. Еврейската традиция и закон, бидейки религиозно право разбира и тълкува както поведението на човек, така и душевните търсения на индивида. Затова и осъзнаваме, че различни, дори и биологически определени факти могат да бъдат променени, на база различни търсения на душата на човек.²
3. Без значение от поведението на индивида, техните душевни търсения и решения, дори и те да противоречат на еврейското право; традицията и законът забраняват категорично потискането, подигравките, насилието и не зачитането на човешкия живот и права на всеки индивид³.

На база на тези положения искаме да заявим, че еврейската традиция има ясно разбиране за половете, но и осъзнаваме, че това са положения, които търпят промяна и имат нужда от допълнително разбиране и тълкуване. В същото време без значение от решението на Конституционния съд по посочения казус, сме категорични, че всяка форма на дискриминация, обида или отричане на правото на човек е в тотално противоречие с еврейските религиозни норми.

В заключение отправяме нашите молби към Всевишния, който създава мир и хармония в небесата да продължава да дарява мъдрост, разбиране и съвест на всички български институции и държавни лица и да им помага в намирането на решения в тези ситуации.

С УВАЖЕНИЕ:

Председател на ЦИДС:

София Коенова...

Заместник председатели на ЦИДС:

Роберт Джераси.

Виктор Видас..

¹ Мишне Тора, Раби Моше бен Маймон, Трактат Нашим, Ибум, 3 глава.;

² Вавилонски Талмуд, Менахот 37а:7; Вавилонски Талмуд, Йевамот 64а

³ Вавилонски Талмуд, Бава Меция 58б:12; Шулхан Арух, раби Йосиф Каро, Орах Хаим, 139